

Kolmandik inimestest tunnetab ilmamuutust

Gripiviirus on kurbust palju väiksem, kuid võib miljonid raskelt põdema panna. Sellest haigusest on vähe kuulda suvel, kuid talviti levib ta vahel lausa epi-deemiana.

Kommentaar

Ain Kallis
klimatoloog

Sügiseti ja talviti, eriti veel soojadel talvedel, suureneb meie laiuskraadil külmetushaiguste sagedus. Pole ka ime – üks tsüklon järgneb teisele, kord külmetab, siis sulatab, puhub vinge tuul, toatemperatuur pole hubane – kusagil ei saa sooja konti-

desse. Paljud gripipuhangud on Eestit tabanud just jaanuari lõpus või veebruaris. Kui ilm külmeneb parajalt, väheneb haigestumine. Antarktika on selles osas huvitav maa: seal võid enese miinus 50 või miinus 70 kraadi juures kergesti surnuks külmetada, viirushaigusi aga külge ei saa.

Ammu on tuntud seos ilma ja teatud haigustunnuste või haiguste vahel. Osa inimesi on eriti vastuvõtlikud ilmamuutustele, neid kutsutakse meteotroopideks ehk ilmatundlikeks. Neil, umbes kolmandikul elanikest, on väga raske kohaneda kiirete õhurõhu või temperatuuri pööretega. Muidugi sõltub palju ka east: vanuses 13–20 aastat mõjutab ilm vaid iga neljandat, üle 50 aasta vanustest on üle poolte enamal või vähemal määral meteotroobid. Ilm seejuures pole just otsene tõvepõhjus, vaid ainult provotseeriv tegur.

Viimastel aastatel on Briti biometeoroloogid pööranud suuremat tähelepanu sealsete ilmade ning talvise haigestumise võimalikule seosele. Too maa on kuulus nii madala ruumitemperatuuri kui ka elanike spartaliku kasvatuse poolest. Koolipoisid käivad hülissügiseni lühikestes pükstes, põlatakse mütse. Samal ajal, nii imelik kui see ka ei tundu, on Suurbritannia tuntud kõrge talvise suremuse poolest. Mis on selle põhjuseks? Ilmselt ilmade eripära: kuigi sealset kliimat loetakse pehmeks, on ülekaalus tuulised, niisked, lausa rõsked ilmad. Ainult traditsiooniline kaminaküte tavakodanike kodus ei suuda leevendada ilmapriiside mõju.

Mida siis soovitatakse brittidele: tuleks muuta ehitus- ja riietumistraditsioone, toad peaksid olema soojad, hästi ventileeritud. Loodetakse ka kliima muutmise peale – kui saareriigis muutub soojemaks, peaks arvestuste kohaselt Inglismaal ja Walesis 2050. aastaks suremus talvekuudel langema isegi 9000 juhu võrra.